

«Kāpēc mēs neredzam augstāku saprātu Visumā?»

Dainis Zeps

Koreferāts V. Beldava referātam:

«Fermi paradoss»

ZuRD seminārs

2021. gada 19. aprīlī

Ierosme šim referātam

- <https://tjournal.ru/science/359275-pochemu-kosmos-molchit-tak-uzh-li-paradoksalen-paradoks-fermi>
- Atklāti sakot, pašu rakstu nemaz neizlasīju, nebija laika. Ierosmi deva jautājošie vārdi «Vai tad Fermi paradoss ir tik paradoksāls?»
Un kā atskārsme nāca ideja, ka, tiešām, mēs taču neredzam augstāku saprātu nekādā izpausmē.
- Mēs neredzam Dievu: neredzamais Dievs
- WE don't see God: God is invisible for us

Neredzamais Dievs – saprāts visaugstākajā instancē/ Invisible God as highest intellect

- Neredzamais Dievs, un jautājums: vai mēs esam vienīgie Visumā?
  - Teolģiskie risinājumi - ...
- Bet kur ir zemākie līmeņi, ne tika augsti kā Visaugstākais?
- Ja saprāts Visumā manifestējas daudzkārt, vai tas neatklāsies daudzos līmeņos?
- Pieņēmums: sākot ar kādu pietiekami augstu saprāta līmeni, mēs to pārstājam redzēt:
  - Šo aplūkosim vēlāk, piemērā:
- Bet jābūt taču līmeņiem starp mums un nākamajiem augstākajiem, nu, nedaudz augstākajiem, kas tīri tehniski mums priekšā, proti, jau Visumā māk iziet.
  - Vai tad mēs neprotam, kad nosūtījām pavadoni ar liecībām par mūsu civilizāciju?
  - Radioviļņi, utt, utt, ... Kas aiziet visumā, un kurus augstākam saprātam jāatpazīst kā mākslīgas dabas signāli...

Kāpēc neatklājam šajā spraugā starp mums līdzīgiem un nedaudz, nedaudz pakāpušamies pa saprāta kāpnēm?

Risinājums: Mēs esam zem kāda augstāka attīstības līmeņa, tam ļoti pietuvojušies, bet aizvien zem. Tie nedaudz virs mums jau ir virs šī līmeņa. Kas virs šī līmeņa, ar šo zemāko līmeni nekontaktē, jo «ir neinteresanti kontaktēt, nav vērts kontaktēt».

Kādi ir šie iespējamie attīstības sliekšņi, kas mūs šķir no augstākiem?

Mēģināsim nosaukt vairākus:

Viena iespēja: morālais sliekšnis, ētiskais, ētiski reliģiozais sliekšnis.

Mēs esam uz zemāka ētiskā sliekšņa – Humanoīdiem augstākā līmenī ar mums nav interesanti, iespējams, pat neiespējami kontaktēt.

Morāli ētiskais sliekšnis civilizācijas attīstībā

- Mēs esam uz primitīva izpratnes līmeņa par varu, mantiskā stāvokļa ietekmi, par attiecībām cilvēku starpā, kas nosaka šo attiecību dabu:
  - Kas ir indivīds, persona?
  - **Mēs visi esam viens cilvēks:** tam vajadzētu atspoguļoties iekš visa, kas veido sabiedrību. Vai tas kādā veidā manifestējas mūsu dzīves veidā, sociālajā sapratnē? Drīzāk – nē, vai pavisam niecīgi. Kādas tur vispārīgās cilvēcības deklarācijas?
  - Bet negatīvais ir pāpilnībā:
    - Naudas ietekme – kroplīga; Varas ietekme – kroplīga; Pārvaldības ietekme – kroplīga;
    - Kroplīguma formas – korupcija;
    - Pat zinātnē korupcijas spēj ietiekties – tas atsevišķs temats
    - Vai reliģisko ietekmju jomās arī nenotiek pa laikam kas līdzīgs?
- **We are on too low a level of ethics and moral: corruption in all aspects of life**

Cits sliekšnis, ko neesam sasnieguši: Biocentrism

- Mūsu priekšstati par Biocentrismu ārkārtīgi primitīvi: mēs vienkārši neko tur vēl nesaprotam;
- We haven't reached the threshold of Biocentrism

Vēl viens sliekšnis: Mēs nezinām fiziku:
Mūsu priekšstats par laiktelpu ir aplams, vai robežojas ar to, ir pārlietu primitīvs, lai runātu par tikšanos Visumā ar saprāta brāļiem/māsām.

- Visums mūsu skatījumā, Ņūtoniskajā – 3 telpas dimensijas un 1 laika dimensija. Big Bang, nu jā, moderna teorija, bet tur arī figurē 13,... miljardi gadu – visuma vecums. Ar saviem kosmosa kuģiem «vagojam» Visuma dzīves, ar ātrumiem fantastiski niecīgiem, kur līdz tikai Marsam mums tur būs jākuļas, nezin cik, bet ne jau kādā niecīgā laikā...
  - Bet nu lai mums ceļošanas jaudas niecīgas. Slikti, ka mūsu fizikas izpratnes līmenis ir tik zems, un īsti mums nav apziņas, ka kaut kas nav kārtībā. Dāvids Boms ir mēģinājis izlauzties laika izpratnē uz daudzāk dimensijām kā tikai viena, bet viņa mēģinājumi arī pavāji.
- We don't know physics. Our understanding about space-time is too primitive, or it borders with ultra primitivism to speak about meeting our brothers/sisters of the mind in Universe.

Vai mēs esam saprātīgas būtnes priekš augstāka saprāta?

- Cik mēs varam fiksēt sliekšņu, kas mūs šķir no līmeņa, kas ļautu mums sevi saukt par apzinīgām būtnēm?
  - Morāli ētiskais sliekšnis;
  - Biocentrisms, ko nezinām kas tas;
  - Fizika, ko nezinām kas tas;
  - ...
  - Reliģijas nozīmīguma zemais izpratnes sliekšnis;
  - ...
  - Zinātnes attīstības nepietiekamais sliekšnis

Augstākam saprātam nav iespēja kontaktēt ar zemāku/piemērs:

- Piemērs: katls ar zirņiem, kas tur vārās:
  - Pieņemsim, ka zirņi katlā ir zemāka sabiedrība, nekā tas, kas maisa/vāra zirņus katlā;
  - Zirņi savā starpā spriež par Fermi paradoksu, un nesaprot, kāpēc augstākais saprāts/tas kurš maisa katlā zirņus/ nekontaktē ar viņiem/zirņiem.
  - Tas, kurš maisa, vēlas vakariņot, apēdot zirņu biezputru.

Vēl viena iespēja: mums vajadzēja ieraudzīt tos, kas vienā attīstības līmenī ar mums

- Jā, tādi paši kā mēs, kas vēl nekur aizlidot nevar, bet jau var raidīt savus radioviļņus, un ko vien tādā stilā iespējamo, t.i., atklāt sevi kā saprātīgu būtņu manifestēšanos
- Kur viņi ir?
- Kā rakstā šeit: citās esamības nišās:
<https://tjournal.ru/science/359275-pochemu-kosmos-molchit-tak-uzh-li-paradoksalen-paradoks-fermi>

No citas puses/no augšas idejas:

Mēs esam mākslīgi radīti?

- Jā, mēs kā mēģenes eksemplārs, un tad, jā, tikai vienā eksemplārā.
- Bet tad mākslīgais aizsākums jāsaista ar citu ko. Mākslīgā izcelsme varētu būt šķietama, kur būtu jārunā par sistēmismu dažādu civilizāciju izvietojumā, jo, tiešām, tas kas būs vienā eksemplārā, būs kopumā paņemtais, kas arī būs kolektīvā civilizācija, ja arī mums nebūs ne jausmas, kur ir tās citas civilizācijas daļas.
- Vai, jautāsim, cilvēka organismā auss kontaktē ar degunu? Mums liksies muļķīgs jautājums? Bet, ja auss ir viena saprātīgā kolonija un deguns – cita? Un tā tālāk? Kamēr esam apstaigājuši visu cilvēka organismu?
- Kad jau mēs pakāpjāmies uz kopskatu, tad ieraugām, ka saprātīgā būtne ir šis kopums, kas jau ir augstāks saprāts nekā tās atsevišķās sastāvdaļas, bet arī tikai kādā nosacītā nozīmē.
- Kas mums sanāca. Jautājums – mēs mākslīgi radīti, atkrīt kā nesvarīgs. **Augstākais saprāts, kas patiesībā mēs paši, bet mēs tikai tā augstākā saprāta sastāvdaļa**, pie kam augsti ieorganizēta tajā augstākajā organismā.
- We are created by some other civilization? No, we are part of this higher civilization.

Antropais princips un esamības niša, kur esam iebūvēti

- Atcerēsimies kādu vecu mūsu tēzi: Mēs varam ieraudzīt tikai to, no kā esam uzbūvēti. (Atcerieties Ričarda Feinmana vārdus: Es saprotu tikai to, ko māku uzbūvēt)
  - Tāpēc jau arī Antropais princips strādā: ar rīkiem/jutekļiem mēs sataustām tikai, kas esam mēs paši. Fizikā tas pats. Esamība ap mums ir mēs paši, varbūt, tikai nedaudz paturpināti. Visums ap mums ir mūsu turpinājums.
  - Kāds izsauksies: vai tad viss neaptveramais visums esam mēs? Nekāda neaptverama visuma iespējams nemaz nav. S. Hokinga «Visums rieksta čaumalā» nav nemaz kāds pārspilējums, iespējams, ka tā arī ir. S. H. gan to patapināja no Šekspīra (Hamlets), bet tam te nav nozīmes.
  - Visums mums šķiet milzīgs un neptverams Koloss tikai tāpēc, ka nezinām fiziku: mums hipertrofēts uztvērums par laiktelpu. Einšteina korekcija te neko būtisku neienes, vai, tas tikai sākums, kas jāturpina, jāturpina, jāturpina.
  - Ja šādi skatām, tad E.Relativitātes teorija ir tikai tāds ievaduzstādījums, kas jāturpin. Kvantu mehānika ir daudz tālāks izrāviens, ko mēs vēl īsti nemākam aptvert.

Ko mums saka Antropais princips un Fermi «paradokss» kopā?

- Tas varētu nozīmēt, ka Visums kā kaut kas līdzīgs Teijāra de Šardēna Cilvēka fenomenam ir veidots tā, ka saprāta komponentes te izvietotas pēc kādas sistēmas, ne gluži kaut kā randomi.
  - Tāpat kā cilvēkam auss, piemēram, atrodas kur ausij jābūt, nevis kaut kur randomi, teiksim, pie papēža.
  - Un tā šis T. d. Š. cilvēks arī ir tas kolektīvais cilvēks – mēs kā Zemes iedzīvotāji – viena manifestācija šim kolektīvajam cilvēkam. Nu, un mums būs kāda loma tajā T. d. Š. cilvēkā. Jācer, kāda cienīga loma, kaut gan, ja skatāmies pēc mūsu uzvedības, var arī būt, ka mēs neesam tie cienīgākie orgāni kopīgajā cilvēkā.

Biocentrisms Fermi paradoksa kontekstā

- Mūsu priekšlikums, kā mēs varētu aplūkot Biocentrismu Fermi paradoksa kontekstā, kas arī norādīs uz to soli, kas mūs šķir no robežšķirtnes, ko aplūkojām:
  - Ētiski reliģiskais sliekšnis;
  - Bioloģiskais sliekšnis;
  - Teorētiski fizikālais sliekšnis;
- Mūsu skatījumā te varam aplūkot:
  - Mākslīgā izcelsme kā sistēmiska elements;
  - Teijāra de Šardēna Visums kā Cilvēka fenomens;
  - Antropais princips (Visums «rieksta čaumalā»);
  - Vernadska noosfēra

Turpināsim ar Vidvudu kādā nākamā seminārā!

Paldies!!!